

Aandachtspunten interculturele palliatieve zorgverlening

Jodendom

Inleiding

Het begrip 'Jodendom' is afgeleid van het Hebreeuwse woord jahadoer. Jood of joods is meer dan een godsdienst; het is een levenswijze. Jood betekend allereerst dat iemand behoort tot het joodse volk en betrokken is bij al hetgeen dit volk in de loop van de geschiedenis heeft meegemaakt, overkomen is en overkomt. Het Jodendom kent één God. Hij is de Almachtige, de Ene, Schepper van al wat bestaat.

Het Jodendom is verspreid over de hele wereld en meer van vijftien miljoen mensen maken er deel van uit. In Nederland leven al vele eeuwen joden. Momenteel zijn er ongeveer 45.000 joodse Nederlanders. Het christendom is, net als de islam, voortgekomen uit het Jodendom. Ook om die reden is het Jodendom belangrijk.

Persoonlijke verzorging

- ▶ Mannen dragen een keppel op hun kruin: God boven verstand. De baard is het teken van in de rouw zijn. Zwarte kleding duidt reinheid aan.
- ▶ Vrouwen dragen een hoofddoek of pruik om het eigen haar te bedekken.
- ▶ De voeding dient te voldoen aan een aantal voorwaarden die staan beschreven in de kashroet of de spijswetten. Zij berusten op een onderscheid tussen rein en onrein of koosjer en niet-koosjer. Het eten van vlees is in het Jodendom beperkt toegestaan. Dieren waarvan het veroorloofd is het vlees te eten moeten ritueel worden geslacht door een sjocheet, een joodse rituele slachter.

Visie op ziekte & gezondheid

- ▶ Men is niet van mening dat ziekte aan de mens opgelegd wordt door Hogerhand, noch dat een mens zich niet zou mogen verzetten tegen ziekte. Integendeel, alles moet worden gedaan om het leven in stand te houden en om, als men ziek is, genezing te bewerkstelligen.
- ▶ Het bezoeken van zieken is een religieuze plicht.

Sterven & dood

- ▶ Terminale/ ernstig zieke mensen worden niet alleen gelaten. Maar de stervende moet wel de rust krijgen om zijn eigen stervensproces zo goed mogelijk door te maken.
- ▶ Men mag het stervensproces noch vertragen noch versnellen.
- ▶ Meestal zal de familie een rabbijn inschakelen, opdat ook hij de stervende bij kan staan.
- ▶ De stervende geeft zijn ziel over aan de *malach hamawet* ofwel de doodsengel. Deze vergezelt hem naar de wereld voorbij het aardse bestaan.

De overledene

- ▶ Een overleden jood wordt door zijn familie verzorgd. Vrouwen verzorgen een overleden vrouw en mannen verzorgen een overleden man. Het is een verplegende of verzorgende niet toegestaan het lichaam van de overledene te verzorgen.
- ▶ Bij de verzorging van de overledenen wordt het lichaam met lauw water afgespoeld.
- ▶ Traditioneel wordt de overledene gekleed in de *tachriechiem* (een op laken lijdende stof), zijn hoofd wordt bedekt en hij krijgt sokken aan. Daarnaast krijgt hij een mondlap voor.
- ▶ Het lichaam wordt in een eenvoudige kist gelegd. Onder het hoofd legt men meestal een zakje met zand uit Israël.
- ▶ Een overleden jood wordt zo snel mogelijk na het overlijden begraven, maar in Nederland moet men zich aan de wettelijke regel houden dat de begrafenis niet eerder dan 36 na het overlijden mag plaatsvinden.
- ▶ Nabestaande van de overledene wordt niet alleen gelaten. Echter, zo lang de dierbare dode nog voor hem of haar ligt, mag men hem of haar niet troosten. Met name de eerste zeven dagen naar de begrafenis blijven familie en vrienden veelvuldig op bezoek komen.